

GAZETA POLSKA W BRAZYLII

REDAKCJA I ADMINISTRACJA 833 km. Porto, 842 (dawnie Aquidaba) Telefon 6-8-4

Adres na listy i przesyłki pocztowe: GAZETA POLSKA Caixa postal B

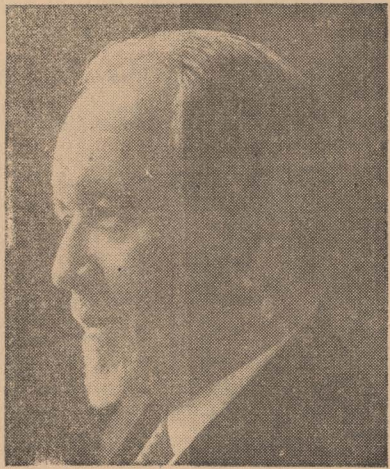
NR 34 KURYTYBA - S. PAULO NA NIEDZIELE DNIW 21 SIERPNIĄ ROK 193

DYREKTOR: PIOTR OLIVEIRA SAPORSKI

WIĘZY PRZYJAŹNI

POLSKO - BRAZYLIJSKIEJ

W jednym z ostatnich numerów podaliśmy wiadomość o rozwiązaniu się w Rio „Towarzystwa Polsko-Brazylijskiego im. Adama Kościuszki” z równoczesnym zawieszeniem jego organu „Brasil-Polonia”.

Minister Rodrigo Octavio

Bylibyśmy niewdzięcznymi, gdybyśmy nie poświęcili rozważanemu towarzystwu choćby kilku słów wzmianki. Było to zrzeszenie polsko-brazylijskie o charakterze kulturalno-politycznym, mające na celu stałe zacieśnianie węzłów przyjaźni, wymianę myśli i dóbr duchowych między Polską i Brazylią.

Z polskiej strony, współpracowała z towarzystwem zawsze ściśle placówka dyplomatyczna, z Posłami Rzplitej na czele.

Organ T-wa „Brasil-Polonia”, który wychodził przez 7 lat i ukazywał się zawsze w ozdoby szacie graficznej — tworzył podjętą biblioteczkę-encyklopedię wiadomości o Polsce i jest zapewne jedynym tego rodzaju źródłem, jaki język portugalski posiada.

Równoległe z T-wem im. Kościuszki w Rio funkcjonowało, jako bratnia placówka na Polskę „Towarzystwo Brazylijsko-Polskie im. Ruy Barbosy” w Warszawie. Ma ono za cel rozszerzenie wiadomości i źródłowych informacji o Brazylii w Polsce, spełniając doniosłą rolę propagandową.

Towarzystwu im. Kościuszki użyczyl także swej czynnej współpracy oraz blasku imienia były wiceprezydent Brazylii dr. Mello Vianna, który przyczynił się wiele do rozwoju organizacji. Interesował się on w stale udziałem polskiego żywiołu w rozbudowie kraju, z którego to zainteresowania wyłonił się zamiar stworzenia polskich kolonii rolnych w stanach Minas Gerays i Goyaz.

Wzięło ono wybitny udział przy zorganizowaniu kursów języka portugalskiego w Warszawie, jakie powstały w 1937 r. przy Izbie Handlowej Polsko-Lacińsko-Amerykańskiej. Jest to pierwsza i jedyna dotychczas szkoła języka portugalskiego w środkowej i północno-wschodniej Europie.

Towarzystwo Brazylijsko-Polskie im. Ruy Barbosy w Warszawie i tamt. kursy języka portugalskiego przyczyniły się do podniesienia poziomu kultury polskiej, bez żadnych ograniczeń.

Polska Opuszcza Radę Ligi Narodów

Warszawa, 11.8. — „Polska nie zamierza podjąć starań o wznowienie kandydatury swej na członka stałej Rady Ligi Narodów” — taką wiadomość przynosi francuskie pismo „L'Ordre” i doniesienie to znalazło potwierdzenie w kołach warszawskich, zazwyczaj dobrze o sprawach polskiej polityki zagranicznej poinformowanych.

Angielska agencja Reutersa donosi tegoż dnia: Ogłoszono urzędowo w Warszawie, iż Polska zamierza wycofać swego reprezentanta w Lidze Narodów.

W rzeczywistości, rząd polski jest zdecydowanym zawiesić swą stałą delegację w Lidze Narodów, lecz niegwarantuje nic na terminie, w jakim to ma nastąpić.

Telegram United Press brzmi: Ze źródła wiarygodnego wiadomo, że Polska postanowiła zwinąć swą stałą delegację w Lidze Narodów.

ten wynik z coraz mniejszego zainteresowania, jakie Liga wzbudza w Polsce, oznacza on wszelako nie wycofanie się państwa z Ligi, a tylko odwołanie stałej reprezentacji.

1. Działalność Ligi Narodów zmalała w ostatnich latach, a w ślad za tym, zmalało i zainteresowanie się Ligą w Polsce. Dodajmy, że wielkie mocarstwa, jak Anglia i Francja, nie utrzymują w Genewie stałych delegacji.

2. Nie zostało jeszcze rozstrzygnięte, czy Polska będzie w bież. roku kandydatem do Rady Ligi. Ponieważ wybory zostały wyznaczone na dzień 19 września, Polska będzie musiała przedjąć decyzję w tym terminie i prawdopodobnie rzeknie się ona miedojścia w Radzie Ligi, którą zajmowała od 1926 r.

3. Wycofanie się Polski z Ligi Narodów jest rzeczą, która nie jest jeszcze chwilowo postanowiona.

Warszawa, 15.8. — Rząd polski powziął postanowienie wycofania stałego delegata przy Lidze Narodów. Wiadomość ta nie wywarła w Lidze większego wrażenia, ponieważ krok ten był spodziewany.

Katastrofa LOTNICZA W RIO

Zatoka Guanabara stała się dn. 15.8. widownią nowego nieszczęścia samolotowego, które pochłonęło 9 ofiar w ludziach. Wczesnym rankiem miał wylądować samolot „Anhangá” kompanii Condor w kierunku na północ, do Bahii i dalej.

Wszystko w głąbinach morza. Wszystko to trwało zaledwie kilkadziesiąt sekund i odbywało się wśród gęstej mgły, tak że tylko kilku rybaków, którzy znajdowali się w pobliżu, było świadkami nieszczęścia i usłyszało kilka urywanych krzyków rozpaczliwej przerażenia.

Wszyscy pasażerowie i członkowie obsługi w liczbie 9 osób zginęli. Samolot był nowy i kosztował 1,200 kontów. Po niedawnym nieszczęściu z aparatem „Guarany” w Santos, drugi wypadek spada na linię lotniczą Condor.

Z POLSKI — Polska obchodzi 100-ną rocznicę urodzin znakomitego artysty-malarza Jana Matejki, autora wielkich obrazów z dziejów narodu, jak „Bitwa pod Grunwaldem”, „Sobieski pod Wiednem”, „Kazanie Skargi”, „Held pruski w Krakowie”.

BAWELNA Kupuję wszelką ilość bawełny po cenach konkurencyjnych. Wysyłajcie wprost do Ponta Grossy do firmy

CASA MINEIRA Rua D. Pedro II, nr. 110 Caixa postal, 124 Stanisław Zambrzycki

Zaprzestać Ognia!

Taką komendę wydano na Dalekim Wschodzie

Gdy sily bojowe rosyjsko-japońskie były już związane regularnym ogniem i marszałek bolszewicki Bluecher spieszył na front — nadeszła dnia 10.8 z Moskwy krótka wiadomość: „Przerwanie ognia nastąpi w południe.”

Narady między sowieckim komisarzem spraw zagr. Litwinem i ambasadorem japońskim Szigemitsu, w następstwie których doszło do wstępnej umowy, odbyły się nocą, a każda rozmowa trwała po parę godzin. Po zaprzestaniu operacji, każda strona miała pozostać na pozycji, jaką zajmowała.

Wynik ten przyjęto w Europie i Ameryce, jako sukces Rosji. — Równocześnie wszelako nadeszła wiadomość, że w kilku punktach syberyjskich, przeznaczonych na front, zaszyły wypadki bunt.

Teren walk rosyjsko-japońskich (Czang-Ku-Feng) oznaczone krzyżem.

Następnego dnia spotkali się na miejscu umówionym na froncie dowódcy stron walczących. Ze strony rosyjskiej stawił się gen. Szutern, z japońskiej pułk. Szo. Zawarli następującą umowę: 1) Strony walczące pozostają na dotychczasowych pozycjach i zaprzestają wszelkich działań bojowych. 2) Oddziały sanitarne oczyszczają pola ze zwłok poległych, każdy ze swej strony. 3) Czang-ku-feng, który przechodził wielokrotnie z rąk do rąk, i w ostatnich godzinach walki wymknął się z rąk sowieckich pozostaje przy Japończykach. 4) Ma się zebrać w najbliższym czasie komisja graniczna dla pokojowego rozstrzygnięcia sporu.

Z jednej i drugiej strony liczą po z górą tysiącu żołnierzy zabitych i rannych. Z wioski położonej u stóp Czang-ku-feng, pozostały zaledwie ślady. Obydwa komendanci wydali do swych oddziałów rozkazy wojskowe, wyrażające hołd poległym.

Table with exchange rates: Kurs Milrejsa, Funt szterl. ang. 101 \$500, Frank francuski \$570, Dolar U. S. A. 20 \$300, Złoty polski 3 \$750, Pez urugwajski 8 \$300, Pez argentyński 5 \$250

Gospodynini domu Rodzina polskiego pochodzenia poszukuje gospodyni domu, starszą doświadczonej dziesięcioletniej, lub wólowę bezdzietną. Zgłosić się listownie pod następującym adresem: J. Rodacki So., Rua 13 de Maio, 903, São Paulo. Wyszczególnić mię, miejscowość itd.

Zapamiętaj

dobrze ten znak

Jest to godło znanej i cudownej maści

Pomada Minancora

Jest to najlepsza maść, która leczy wszystkie rany na skórze ludzkiej, a ma nawet zastosowanie u bydła

NAD MINANCORĘ NIEMA LEPSZEJ POMADY Farmarcia Cruz w Avaré, stan S. Paulo wyleczyła pomadą MINANCORĄ wrzody, których nawet preparat 914 nie doznał być usunąć. Pani Carolina Palhares z Joinville wyleczyła jednym pudełkiem ranę, zadawaną od 9 lat. Były setki podobnych wyleczeń.

POMADA MINANCORA jest w użyciu w szpitalach domach zdrowia i klinikach lekarskich.

WAŻNE Prawdziwa POMADA MINANCORA nie jest sprzedawana inaczej, jak tylko w pudełkach oryginalnych z godłem, jak wyżej. Odrzucajcie naśladownictwa! Żądajcie tylko MINANCORY prawdziwej, w pudełku oryginalnym.

BAL MŁODZIEŻY

Zarząd Tow. Wych. Fiz. Juventus i urzędują w najbliższą sobotę dnia 20 sierpnia o godz. 9 wieczorem, w gmachu Związku (dawnej Związek Polski) przy ul. C. de Carvalho

WIELKI BAL dla członków i rodzin naszej organizacji sportowej. Jakoteż dla sportowców wszystkich swoich sekcji.

Bale Junackie cieszyły się zawsze wielkim wzięciem, nie wątpimy zatem, że również tym razem gmach Związku zapelni się naszą liczną gromadą sportową, aby wzięść udział w zabawie, tem sportowej, że do hucznych tanów przygrywać będzie świetny „jaz-band”.

Zarząd T. W. F. Juventus I.

W tej porze roku poleca się tylko piwo „BOCK - BODE” jasne i ciemne z Browaru „ATLANTYKÁ” Avenida Iguassú nr. 153 Telefon 790 lub 791

Vertical text on the left margin: Kurytyba, wysość, nie pojedynę, Kurytyba, przez woj...

Wiadomości Parańskie

Dyrektor Nacjonalnego Instytutu Kawy
Par. Stow. Kupców wysłało telegram do dr. Jaime Guedes nowego dyrektora Instytutu Kawy, wzywając mu mianowania na to stanowisko oraz zapraszając, by zwiedził Parę i obaczył niezmierzone bogactwa, które cechują nasz Stan.

Zniesiona Agencja Pocztowa
Telegramy z Rio de Janeiro donoszą, że ze zlecenia generalnego dyrektora poczty i telegrafów, zostaje zniesiona agencja pocztowa w Rio Negro; urzędnicy tej agencji zostają przeniesieni do Mały.

Kongres
Z inicjatywy prezesa Par. Stow. Kupców p. João Viana Seiler, odbędzie się kongres, w dacie jeszcze nienaznaczonej, który zbierze reprezentantów stowarzyszeń przemysłowych i handlowych wszystkich stanów Brazylii. W kongresie tym omawiane będą sprawy bardzo ważne, dotyczące gałęzi przemysłowo-handlowych.

Cukrownictwo w Paranie
Donoszą z Rio de Janeiro, że sekretarz Fazendy Stanu omawia u kompetentnych czynników sprawę założenia w Paranie wielkiej fabryki wytwórczej cukru w warunkach, by pokryła zapotrzebowanie tego produktu w Paranie. Sprawa, jak donoszą, jest należycie oceniona w Rio i prawdopodobnie w bliskiej przyszłości w Morretes staną zakłady przemysłowe cukru.

Nasiona
Departament Rolnictwa sprowadził różnego gatunku nasiona, które mogą być zakupowane przez kolonistów ze zniżką 50 procent kosztu. By móż korzystać z tej okazji, wystarczy, jeśli kolonista jest zarejestrowany w tym departamencie.

Wystawa w Bocayuva
W Muncypium Bocayuva w niedzielę, 14 b. m., przy obecności władz cywilnych i wojskowych, dziennikarzy oraz wielkiej liczby gości, otwarto pierwszą wystawę, rolniczo - hodowlaną. Przy tej sposobności w miejscowej Prefekturze Muncypalnej zostały odsłonięte portrety prezydenta Getulii Vargas, Interwentora Stana Manoela Ribasa

oraz Sekretarza spraw wewnętrznych i Sprawiedliwości dr. Omara Gonçalves da Mota.

Eksport Muncypium Malet
W bieżącym roku wywóz produktów rolnych z muncypium Marechal Malet powiększył się stosunkowo dużo. Np. wywóz ziemniaków w r. 1937 osiągnął cyfrę 1.200.000 kg, a w bieżącym roku już prześcignął tę cyfrę, bo dotąd eksportowano ziemniaków w ilości 1.600.000 kg.

Wypadek Samochodowy
W środę przeszłego tygodnia na ulicy Bento Viana, samochód zderzył się z rowerem, wskutek czego cyklista Virgilio Bonato doznał poważnych ran.

Rejestracja Firm i Ksiąg Handlowych
Kupcom i przedsiębiorcom podajemy do wiadomości, że ministerstwo pracy w Rio zezwoliło na dokonywanie rejestracji ksiąg i firm handlowo-przemysłowych w poszczególnych komarkach. Zarządzenie to ułatwia zainteresowanym przeprowadzenie rejestracji, której można dokonać w siedzibie komarki, do której należy przedsiębiorstwo. Rejestracja ta, jak wyjaśnił nam dr. Bronisław Ostoja Roguski w jednym z ostatnich numerów "Gazety", jest odowiazkową dla wszystkich przedsiębiorstw, które prowadzą księgę „vendas a vista”.

Minister Rolnictwa w Paranie
Z Rio zapowiadają, że jeszcze w sierpniu przybędzie dr Parany min. Fernando Costa, dla zapewnienia się ze stanem naszego rolnictwa, w szczególności z uprawy pszenicy. W podróżach po interiorze będzie towarzyszył ministrowi interwentor p. Manoel Ribas.

Co pisać inni?
Aresztowanie księdza
Dziennik kurytybski „Diario da Tarde” podał w nrze z dn. 9 b. m. wiadomość, iż ks. Madej został aresztowany w Maleczie za sabotowanie kampanii nacjonalizacyjnej. „Był on — czytamy tam — uprzedzony ze strony miejscowego komisarza rekrutacji wojskowej o konieczności głoszenia kazań wyłącznie w języku portugalskim. Zapomniał jednak o tym. Wygłosił w tamtejszym kościele kazanie, ale w języku polskim, co spowodowało

nieprzyjemne następstwa. Delegat wojskowy, po porozumieniu się z władzami w Kurytybie, zażądał od policji, aby aresztowała księdza, co też nastąpiło.”

Wydarzenie owo omawia „Lud” w num. z dn. 12.8 w notatce p.t. „Niesłusznapanasę na księdza katolickiego” i pisze:

„Dnia 6 b. m. w święto Przemienienia Pańskiego, w czasie Mszy św. o godz 9-tej Ks. Madej wygłosił dla brazylijan kazanie w języku portugalskim, a następnie na drugie Mszy św. o godzinie 11-tej wygłosił dla polaków kazanie w języku polskim; uczynił to na prośbę swych parafian polaków, oraz w myśl rozporządzeń swego przełożonego J. E. Ks. Biskupa z Ponta Grossa.

ZE SPORTU

Drużyna piłki nożnej dawniejszego Junaka

W Kurytybie nastąpiły obecnie wakacje sportowe, przerwa pomiędzy pierwszą a drugą częścią zawodów piłki nożnej, która, jako sport wybitnie widowiskowy, tak bardzo emocjonuje ludność miejską dzisiejszych czasów.

Dawniejszy Junak a obecny Juventus uzyskał w tej 1-szej części zaszczytną pozycję, odpowiadającą jego świetnym tradycjom. W kolach sportowych mówi się dużo o naszej wybitnej drużynie piłkarskiej, która uchodzi za jednego z najsilniejszych kandydatów do tytułu „Mistrza Parany na rok 1938”.

Pierwsze miejsce zajmuje obecnie klub kolejarzski „Ferroviario”, jednakże pozycja jego w stosunku do naszej drużyny jest słaba. Drużyny piłkarskie Ferroviario i Juventus spotykały się w obecnym sezonie dwa razy. Pierwszym razem, w ramach zawodów o mistrzostwo, wynik był równy 3x3; drugim razem, na festynie sportowym chłopcy nasi pobili kolejarzy wynikiem 4x3.

Kurytybianie poczynają robić zakłady o to, kto zostanie tegorocznym mistrzem piłki nożnej

Parany. Wielu amatorów sportu stawia na Juventus. Spodziewamy się, że drużyna nasza nie zawiedzie pokładanych w niej nadziei i uczyni wszystko, aby oprómiennie blaskiem kolory junackie zdobyły rowy tytułu do chwaly.

Za osiągnięte wyniki należą się wyrazy szczerzego uznania zarządom z przeszłości i obecnym, które pracowały i pracują dzielnie, prawdziwie po junacku, około rozwoju organizacji, jakoteż zgranej i ambitnej drużynie piłki nożnej. Wyrazy te składamy na ręce prezesa Naczelnej Rady kpt. Emanuela de Moraes, prezesa Juventus i prof. Modesta Falarza oraz kierownika technicznego drużyny piłkarskiej p. Stanisława Niewęglowskiego.

W czwartek 11 b. m. drużyny koszykówki i siatkówki Tow. Sp. Juventus rozegrały 3 mecze z „Cunliba” o mistrzostwo na rok 1938. Mecze zadowały licznych widzów, którzy z entuzjazmem poziliwiali grające drużyny. Piękne i przekonujące zwycięstwo osiągnęła nasza 1-a drużyna w stos. 47:19.

Tego samego dnia został ks. Madej uwigiony i osadzony w publicznym więzieniu, przeznaczonym dla zwykłych przestępców, a dopiero później na skutek reklamacji został przeniesiony do innej osobnej sali więzienia.

Na skutek interwencji u władz Stanowych w Kurytybie, ks. Madej został zwolniony dopiero w nocy z poniedziałku na wtorek.”

Poszukiwanie
Poszukuję swych dwóch braci Antoniego i Jana Mazurek. Pochodzą z Kamięca Podolskiego. Ktośby o nich wiedział, lub oni sami zechcą się zgłosić na adres:

Karolina Szuszkil (Mazurek) Rua Botocudos 142-A. Villa Anastacio, São Paulo.

Z pozółkłych kart
Z okazji rocznicy 6-go Sierpnia wspomnieliśmy o udziale Brazylii i naszego osadnictwa w odbudowie Polski. Poniższy wierszyk Stanisława Czarneckiego i matka śp. Marianna z Konarskich już nie żyją. Wyjechali oni z Polski, z miejscowości Warta w 1888 roku i przybyli do Brazylii osiedlając się w S. Marcos RGrS. Tu w 1901 r. urodził się ks. Aleksander. Od młodych lat usługiwał on do Mszy św., a za chrzestnego przy bierzownianiu był mu ks. Joste Bardia. Do seminarium w S. Leopoldo wstąpił w 1915 r., święcenie otrzymał w roku 1927, odprawiając pierwszą swą mszę św. w rodzinnym S. Marcos.

Był proboszczem w Marianna Pimentel w latach 1928-29, potem do 1932 r. w Vista Alegre w S. Domingos w 1933-35 r. W Porto Alegre był kapelanem Polaków w latach 1935-36, a od 1937 r. objął parafię Maua w mun. Guaporé.

My wszyscy gospodarze i członkowie kaplicy im. św. Wojciecha z linii Ernesto Alves wyrażamy nadzieję, że przew. ks. Arcybiskup z Porto Alegre pozostawi na stałe ks. Aleksandra Studzińskiego w mun. Guaporé, aby mógł pracować wśród kolonistów, spragnionych słowa Bożego.

Antoni Lewandowski

Piwa Real Pilsen Original Brasilense Cachorrinha Salvador Bock

Oto produkty, którym każdy winien dać pierwszeństwo

Kryształowa czystość

Skład w Kurytybie: JULGAS D. LEMOINE av. V. Guarapuava, 2018 — Fone 705 e 718

— CIA CERVEJARIA ADRIATICA —

PONTA GROSSA

Dr. Bronisław Ostoja Roguski

ADWOKAT

Sprawy cywilne, handlowe i robocznice, inwentarze, naturalizacje

Przyjmuje pełnomocnictwa do załatwiania wszelkich spraw przy urzędach stanowych i federalnych

Biuro—Praça Tiradentes, 509, 2-e piętro—Od 9—11 i od 3—5

"Marsz Wolności"

Taki tytuł ma film, który wyświetli kino „Broadway” w Kurytybie dnia 29 sierpnia. Zainteresuje on niewątpliwie naszych Czytelników wobec zapowiedzi agencji kinematograficznej, że ośnowa jego wiąże się z walkami o wolność i niepodległość Polski. Film wyszedł ze znanej wytwórni berlińskiej „Ufa” i był przyjęty dobrze przez publiczność w Rio i S. Paulo, gdzie go już wyświetlano. Odnacza się on bardzo żywą wojenną akcją, daje wspaniałe widowiska ataków kawalerskich i emocjonuje przebiegiem bitew między wojskami polskimi i rosyjskimi. Grają pierwszorzędni artyści, jak Willy Birgel, Wiktor Staal, Bertold Ebbeck i artystki Knoteck i Grabley.

Z pozółkłych kart

DO NASZYCH LWIAT

A gdy padło pierwsze hasło I trąbki zagrały, Zaraz poszedł Polak w ogień, Ruszył w pole chwaly. Poszył z bronią Lwięta w pole, By rwać z Polski kiry — A ja siedzę na obczyźnie I piszę satyrę.

Ale lepiej Wam wśród dymu Tworzyć stawę laszą, Niż mnie patrzeć tu w Paranie Na miernotę naszą.

Walabym ja razem z Wami Wśród szrapneli ryku, Wśród bagnatów i kurzawy, Kozających krzyku, Łamać szyki gwardii cara, Lub paść kulą tknięty, Niżli patrzeć tu w Paranie Na braci wykrety.

Niżli patrzeć tu, jak każdy Z was dumny się czuje, Ale oddać na broń mila Śmiertelnie żaluje.

Więc z łez rosą me satyrę Ale nie ze śliny — I to czuje, że n’e lepszy, Żem jest pełen winy!

Polecaj Gazetę sąsiadom

Fabryka gotowych ubrań

Alfaiataria Paris

PRAÇA TIRADENTES, 303

Posiada na składzie wielki wybór kamizrów i ubrań gotowych. Sprzedaż hurtowna i detaliczna. Na żądanie wykonujemy zamówienia w ciągu 10-ciu godzin. — Duży wybór palt dla pań.

Filia: TINTURARIA ROMANIA
Farbujemy i czyszcimy ubrania oraz przeprasowujemy kapelusze. Na składzie duży wybór ubrań nowych i używanych

Robota gwarantowana
Rua Cruz Machado, 36 (róg Praça Tiradentes)

Filia: CASA PARA TODOS
Rua Barão do Rio Branco, 558 — Curityba

LICYTATOR URZĘDOWY STANU PARANA

FRANKLIN SOARES JUNIOR

Rua Mar. Deodoro nr. 159

Biuro otwarte od 9 do 11 i pól z rana oraz od 13 do 18 popoł. Przyjmujemy do sprzedaży na licytacji: towary, tkaniny, piótna, drobiazi, maszyny, narzędzia do domowego użytku, radio, biżuterię zegarki, żelazo, wszelkie narzędzia, automobile, książki, meble pianorowe i jmbajowe.

KLINIKA DENTYSTYCZNA WINCENTY FLENK CHIRURG-DENTYSTA

Wykonuje wszelkie prace wchodzące w zakres dentystyki

Specjalność: Wrywanie zębów bez bólu, leczenie fistuł i innych komplikacji jamy ustnej. Wprawianie sztucznych zębów

CENY PRZYSTĘPNE

Godziny przyjęć: od 8—11 i od 1—6

Kurytyba — Rua Saldanha Marinho, 593 — Parana

Relojoaria Economica (dawiej Casa Polonia)

Zawiadamy Szan. Klientów, że sklep nasz został przebudowany na zakład zegarmistrzowski i złotniczy. Mamy na składzie wszelką biżuterię oraz dewocjonalia, jak krzyżki, medaliki, krucyfiksy, koronki itp.

Dla przybywających do Kurytyby na krótki czas obrączki ślubne w ciągu 5 godzin

Naprawiamy i sprzedajemy zegarki i biżuterię pod gwarancją.

Mówimy po polsku

Rua B. do Rio Branco. 627 — Kurytyba, Parana

MALA REAL INGLEZA

Sprzedaje się sztykarty 3-iej klasy do Europy, jak: do POLSKI, ŁÓ-TWY, IRLANDJI, CZECHOSŁOWACJI, JUGOSŁAWJI, AUSTRIJI, RUMUNJI, BESARABJI etc.

DATY ODJAZDU OKREŚLONE ZE SANTOS

DO MONTEVIDEO I BUENOS AIRES	ZE SANTOS DO EUROPY
ALCANTARA 20 sierpnia	ARLANZA 20 sierpnia
H. MONARCH 30 sierpnia	H. BRIGADE 23 sierpnia
ALMANZORA 6 września	ALCANTARA 29 sierpnia
H. CHEFTAIN 13 września	H. PATRIOT 5 września
ASTURIAS 17 września	ALMANZORA 17 września
	H. MONARCH 19 września
	ASTURIAS 26 września

MILLER, GODDARD & CIA LTDA
Rua Libero Badaró, 158, S. Paulo

ROYAL MAIL AGENCIES (BRAZIL) LIMITED
Rio de Janeiro

Rio das Cobras (JAGODA)

Tartak na kolonii Jagoda

Nowa i największa Kolonia w Paranie

położona w okolicy bardzo dużej przyszłości na prawym brzegu rzeki Iguassu blisko traktu Guarapuava-Foz do Iguassu Niewyłąy nigdzie ogromny procent ziemi pierwszej klasy zupełnie równej, nadającej się do uprawy pląminy.

Informacji udziela się w Kurytybie, przy ul. Ermelino de Leão 15, piętro 1, lub na kolonii Rio das Cobras (Jagoda) (muncypium Guarapuava), za osadą Laranjeiras.

PROSPEKT ILUSTROWANY wysyłamy na żądanie. Wystarczy wypełnić czytelnie i dokładnie poniższy kupon i przesłać nam.

Adres dla listów:
CIA CO' ONIZADORA E MERCANTIL PARANAENSE S. A.
Caixa postal 222, Curityba — Parana

Do Parańskiej Spółki Kolonizacyjno-Handlowej, Proszę przysłać mi prospekt kolonii Rio das Cobras (Jagoda) Imię i nazwisko _____ Kolonia _____ Poczta _____ Stacja kolejowa _____ Stan _____

UWAGA: Wystrzegać się „fazendeirów”, proponujących sprzedaż terenów. Tytuły własności w Paranie są często nieuregulowane, i koloniści, nabywający ziemię z rąk prywatnych, są narażeni na podwójne płacenie

O memorial e os documentos a que se refere o Decreto-Lei n. 58 de 10-12-1937, artigo 10, estão depositados no registro Imobiliario de Guarapuava.

Z. S. Paulo i Rio

Plebiscyt

Konstytucja 10-go listopada zapowiada, jak wiadomo, odbycie w całej republice plebiscytu, podczas którego ludność wyopie się o Nowym Ładzie. Ostatnio prasa codzienna poczyna zapowiadać, iż plebiscyt się zbliża i sprawa ta i termin głosowania są roztrząsane w kołach rządu federalnego. Interwentor stanu RGRS, płk. Cordeiro de Faria ma przybyć do Rio w krótkim czasie, a równocześnie mają się znaleźć w stolicy i gubernator Minas, jakoteż interwentor S. Paulo. Wnioskuje, że wśród spraw, jakie będą omawiane, znajduje się i plebiscyt.

Corisco sjeje przestrach

O napadzie na fazendę Patos w stanie Alagoas przynoszą pisma codziennie obszernie szczegóły. Corisco wpadł ze swą bandą nad wieżozorem, tak znieczeka, że mieszańcy nie mieli czasu ratować się ucieczką. Zachowanie się zbrojnie nie wróżyło od pierwszej chwili nic dobrego.

Dać kawy dla moich chłopów! — rozkazał Corisco gniewnym głosem, gdy wszedł do domu. Przełkły kobiety zanieciły ogień, aby zaparzyć kawę, a Corisco tymczasem poleciał wycałować na dwór gospodarza Domingosa Vaqueiro wraz z synem. Tu postawiono ich pod plot, skropowano, poczym zbliżyło się do nieszczęśliwych ofiar dwóch żobników, którzy, wyciągnęli z pochwy łakomy, wyostrzone jak brzytwy, i za jednym cięciem odrabiali im głowy. Następnie przysła kolejką do kobiety i małodzieńca.

Corisco słynie z krwiożerczości. Pewnego razu przyniosł dzieci wydlubal nożem czy niemołwici, leczacemu w kołysce.

Za hersztar i jego bandę wysłano szereg lotnych oddziałów policyjnych, lecz nie zdolały one zarzucić nań sieci. Przestraszona ludność ucieka do miasteczek, obawiając się bandytów.

Towarzystwa obcarnodowe

Portugalskie Liceum Literackie w Rio otrzymało wstępne zezwolenie na dalsze funkcjonowanie w ramach dekretu 383, jako stowarzyszenie cudzoziemskie.

Brytyjska Księgarnia Subskrypcyjna w Rio zwróciła się do ministerstwa sprawiedli. o opinię w sprawie swojego położenia w obliczu nowych ustaw. Zatwierdzone przez ministra orzeczenie powiada, iż fakt uznania tego stowarzyszenia za instytucję muncypalnej użyteczności publicznej, nie zmienia położenia organizacji wobec dekretu 383. Już sama nazwa i odpowiedni punkt w statucie dowodzą, że jest to

stowarzyszenie cudzoziemskie. Brytyjska Księgarnia Subskrypcyjna, założona w 1826 r., z cęłami dozwolonymi, bez zabrania politycznego, może otrzymać wpis w rejestr organizacji cudzoziemskich, chyba że wolała by poczynić poprawki w statutach, aby się przekształcić na towarzystwo brazylijskie.

Ratowanie okrętu

Okręt szkolny „Alm. Saldanha” pozostaje jeszcze ciałkiem na podwodnej rafie w okolicy Porto Rico. W ubiegłym tygodniu prace ratownicze doznawały przeszkód przez silne fale wzburzonego morza. Nowojorskie dwa potężne holowniki pomocnicze trwają przy okręcie, nie ustając w wysiłkach, aby ściągnąć statek ze skał. Technicy są w dalszym ciągu dobrej myśli i spodziewają się, że da się okręt uratować.

Gośne bankructwo

Sprawa bankructwa kompanii „Cita” nie schodzi ze szpalt prasy codziennej Dyrektora firmy Perci Levy znajdował się na jednej z fazend S. Paulo i zgłosił się sam do policji w towarzystwie swego adwokata. Nie został aresztowany dla braku dowodów przeciw niemu, ze swojej strony twierdzi on, że jest w stanie pokryć niedobory „City”. W agencji paulistańskiej nie znalaziono ani gołówek ani też żadnych papierów wartościowych. Celem zapobieżenia podobnym oszustwom w przyszłości, rząd federalny nosi się z zamiarem wydania odpowiedniego regulaminu dla agencji i domów, operujących oszczędnościami publicznymi.

SANGUE SANGUE SANGUE SANGUE SANGUENOL (Formuła niemiecka) Jedyn lekarstwo w świecie z 8 środkami wzmacniającymi: fosfat, wapno, arzenik i Ld. Po 20 dniach użycia zauważa się: 1. Ogólny powrót sił i zwiększenie apetytu. 2. Całkowite zniknięcie bólów głowy, bezsenności i nerwowości. 3. Ustąpienie depresji nerwowej i wychudzenia u płci obojga. 4. Nabranie na ciele wagi 1-3 kilo. SANGUENOL JEST NIEKIM WYNALAZKIEM NAUKOWYM — orzeczenie dra Manoela Soares de Castro.

Polecaj „Gazetę” Przyjaciółem

SOC. COOPERATIVA „SULBRASPOL” Sociedade Cooperativa Porto Alegre Rio Gr. do Sul Rua Siqueira Campos, 1170 — Cx. post. 246. Handlowy wymienny Polsko-Brazylijski na rachunek własny i komisowe. Przedstawicielstwa generalne polskich firm eksportujących we wszystkich zakreśach przemysłu i wytwórczości. Właźni przedstawiciele na stan Rio Grande do Sul firmy Agencia Poloneza de Viagens (Syndykat Emigracyjny) w Rio de Janeiro. Przejazdy do Polski i wszystkich punktów Europy na szybkich i komfortowych statkach Gdynia-Ameryka Linje Żeglugowe. Bilety „Luksus”, 1-iej, 2-iej i 3-iej (kabina). Właźni reprezentanci na Brazylię czolowej w Polsce wytwórni Fotochemicznej „ERO” w Poznaniu (patrz inne ogłoszenie). Radioodborniki polskiej produkcji (wkróćce do dyspozycji). Udzielamy wszelkich informacji z najwyższą satysfakcją i bez zobowiązania ze strony zainteresowanej. Wizytujcie nas, lub piszcie!

Handel wymienny Polsko-Brazylijski na rachunek własny i komisowe. Przedstawicielstwa generalne polskich firm eksportujących we wszystkich zakreśach przemysłu i wytwórczości. Właźni przedstawiciele na stan Rio Grande do Sul firmy Agencia Poloneza de Viagens (Syndykat Emigracyjny) w Rio de Janeiro. Przejazdy do Polski i wszystkich punktów Europy na szybkich i komfortowych statkach Gdynia-Ameryka Linje Żeglugowe. Bilety „Luksus”, 1-iej, 2-iej i 3-iej (kabina). Właźni reprezentanci na Brazylię czolowej w Polsce wytwórni Fotochemicznej „ERO” w Poznaniu (patrz inne ogłoszenie). Radioodborniki polskiej produkcji (wkróćce do dyspozycji). Udzielamy wszelkich informacji z najwyższą satysfakcją i bez zobowiązania ze strony zainteresowanej. Wizytujcie nas, lub piszcie!

Niezawodna przy łupieniu i wypadaniu włosów. Robi włosy silnymi, jedwabnymi i perfumuje je. Najlepszy środek przy niedomaganiach skórnych w częściach owłosionych. We wszystkich aptekach i drogeriach. Wyrób Lab. „Minancora” w Joinville

Dział porad prawnych

Legalizowanie pobytu cudzoziemców w Brazylii

Wzór podania do „Comissão de Permanencia de Estrangeiros” o udzielenie zezwolenia na stały pobyt w Brazylii: Comissão de Permanencia de Estrangeiros Ministerio de Justiça e Negocios Interiores Palacio Monroe Rio de Janeiro

Senhores Membros da Comissão de Permanencia de Estrangeiros: N.N. (pełne imię i nazwisko pełna) ... com ... anos de idade, estado civil ... (solteiro, casado ou viuvo) de profissão, ... residente à rua ... or ... na cidade de ... Estado de ... tendo entrado no teritorio nacional pelo ... (tu wymienić port wylądowania lub stację graniczną) a bordo do ... (nazwa statku) no dia ... do ... do ... (data wylądowania) na categoria de ... (wskazać artykuł, paragraf i literę, odnoszące się do dekretu nr. 24.258 z dn. 16 maja 1934, według których Konsulat brazylijski udzielił wizy a które winny być wyszczególnione przy wizie). Os professores, os alunos, a disciplina, a lingua, os livros, as fotografias que ornamentavam os salões escolares e tudo enfim quanto ali capitava, se ostentava e se praticava, traia o cunho do estrangeirismo, da influencia germanica, principalmente.

Nestes Termos P. D. Miesjowosc ... dia ... de ... de ... (podpis własnoręczny)

Data i podpis winny być położone poprzez markę stemplową federalną za \$8000 — oraz markę stempl. „Saude e Educacao” za 200 rs. Podpis winien być stwierdzony przez notariusza (tabeliona). Do podania dotychczas należą dokumenty następujące: — trzy fotografie (zdjęcia z przodu, na czarnym tle, 3x4 cm.) — odciski palców (ficha dactiloscopica) sporządzone przez „Serviço de Identificacao” miejscowej policji, paszport i inne dokumenty, stwierdzające narodowość (obywatelstwo), wiek, stan cywilny, zawód, świadectwo zdrowia, dowód stwierdzający wykonywanie dozwolonego zawodu, czy to samodzielnie, czy też jako pracownik osób trzecich, względnie posiadanie w Brazylii kapitałów, lub nieruchomości; — świadectwo moralności, wydane przez dwóch legalnie w Brazylii osiadłych w danej miejscowości kupców, lub przez policję (Folha corrida). Wszystkie dokumenty winny być dołączone w oryginałach, oraz powinny być osteplowane marką federalną za 1\$000 i marką Educacao za 200 rs. (kazy dołączony dokument ma być oddzielnie osteplowany). — Podanie winno być napisane na papierze kancelaryjnym (almasso) wymiaru 22x33 cm, przyczem winno się wypełnić połowę pierwszej i drugiej strony.

Wyszyła w Buenos Aires nowa książka o Parahybę „Dziwuj Brazylijskie” Do nabycia w w Gazecie Polskiej” Cena egzemplarza 5\$000 Należność nadświetać można markami pocztowymi (pod adresem „Gazeta Polska” „Caixa postal” „B” Kurytyba

PARAHYBA CAPITAL JOÃO PESSÓA SUPERFICIE: 55.920 km2. POPULACAO: 1.367.172 habitantes. PRODUCCAO: Algodão, canna, fumo, milho, mandioca, feijão, pecuaria e cimento. Assim falou Underberg „seu” Tônico Um calice por dia dá saúde e alegria.

A Campanha de Nacionalização

Pelo Major NELSON BANDEIRA MOREIRA, do E. M. da 5. R. M.

Anos passados e até bem pouco tempo, o brasileiro que transpuzesse os humbrais de uma das inúmeras escolas esparsas pelo territorio, catarinense, dali saia cheio de apreensão pelo futuro da nossa nacionalidade. Os professores, os alunos, a disciplina, a lingua, os livros, as fotografias que ornamentavam os salões escolares e tudo enfim quanto ali capitava, se ostentava e se praticava, traia o cunho do estrangeirismo, da influencia germanica, principalmente.

A patria que os alunos aprendiam a amar com verdadeira cultura não era esta em que de fato haviam nascido e viveriam; era outra, era a de seus ascendentes o que portanto, lhes era artificial, ficticia.

Joinville, Hamonia, Brusque e Blumenau, eram cidades catarinenses impregnadas de auras alienigenas, onde as festas das nacionalis não eram festejadas e que para muitos, passavam até despercebidas. Eram cidades guidas e trabalhadas por maus elementos, por maus estrangeiros, que agiam com inextinguível tenacidade, que incentivavam a reação contra a assimilação aos nossos costumes, lingua e sentimento patrio; e pelos seus descendentes, brasileiros, que se desnacionalisavam paulatinamente á golpes de martelo, desgovernados e entregues aos seus proprios sentimentos e indole estrangeirados. E enquanto tudo isso se passava, nos os brasileiros, viviamos profundamente miopes, dispersavamos as nossas energias civicas, deixavamos nos empolgar por outros problemas mais transcendentes, numa dolorosa e infinita imprevidencia.

Pouco a pouco, porem, foi-se compreendendo que o Brasil era um gigante adormecido e que precisava acordar. Surgiu o atual governo da Republica, que se mostrou profundamente nacionalista e que começou a encarar o problema com mais elevado patriotismo. Reconheceu desde lo,

Kasza Forcreal Nietylko uspakaja nacyjnych kaszel ale równocześnie wzmacnia on także płuca i dezynfekuje drogi oddechowe. Pamiętaj o Forcreal! Do nabycia we wszystkich aptekach

GDYNIA-AMERYKA Linje Żeglugowe S. A. Linja Południowo - Amerykańska LAMPORT & HOLT LINE — Rio de Janeiro

Komunikacja na naszej polskiej linii okrętowej odbywa się regularnie polskimi okrętami: Pułaski i Kościuszk

HOZKLAD JAZDY JEST NASTĘPUJĄCY: Gdynia —22-8 KŁSŁSKI —21-9 KOSCIUSZKO —17-9 -10 PULAŁSKI —17-9 -10 KOSCIUSZKO —18-10 -12-12 Kiel Holtenau —21-8 —20-9 —19-10 —19-10 —21-11 —19-10 —11-12 Boulougne Sur Mer —19-8 —19-9 —27-9 -30-10 —28-10 -2-12 Dakar — — —22-10 —23-11 Victoria — — —2-9 —22-10 —23-11 Rio de Janeiro — — —17-8 -1-9 —6-10 -21-10 —7-11 -22-11 Santos — — —18-8 -31-8 —7-10 -20-10 —8-11 -21-11 Rio Grande — — —20-8 —9-10 —10-11 Montevideo — — —21-8 —10-10 —11-11 Buenos Aires — — —22-8 -27-8 —11-10 -16-10 —12-11 -17-11

Informacje i sprzedaż kart okrętowych z Polski i do Polski uskuteczniają: ODDZIAŁ SYNDYKATU EMIGRACYJNEGO W WARSZAWIE: AGENCIA POLONEZA DE VIAGENS — Av. Rio Branco, 19 A RIO DE JANEIRO AG. POLONEZA DE VIAGENS Rua Libero Badaró, 561 2-a sobreloja tel. 2-3851 SÃO PAULO ORAZ AGENCJA: FIRMA „RRAZPOL“ (EMILIANO & MAZUREK) — Av. João Pessoa, 71 Caixa Postal — III — Telefona 1-7-6-1 — KURYTYBA SULBRASPOL — Rua Siqueira Campos 1170 — Caixa Postal, 246 PORTO ALEGRE

go, que a arvore sinistra, cuidadosamente adubada porvoicia una fertilidade capaz de provocar futuras perturbações internas com relação à nossa soberania.

Era preciso refundir quanto antes, o espirito da estirpe nativista, despertar as luzernas do amor à terra, educar as massas desnacionalisadas, drenar os condutos viciados da soberania nacional. Elementos indispensaveis á Campanha Nacionalisadora, foram então fornecidos. Um homem de temperamento dinamico e cerebro pensante, um patriota na mais alta acepção da palavra, concendedor profundo das nossas necessidades e defensor sincero dos nossos sentimentos de honra e de brasilidade, foi mandado, para o Comando da 5-a Região Militar — o Exmo. Sr. General Meira de Vanconceos, que aqui chegando reconheceu, desde logo, que os quitos raciais existentes eram muito maiores do que se acreditava; que estes se estendiam tambem aos poloneses, cuja atividade de certos elementos, se desenvolvia mais assustadoramente, no Paraná, que em Santa Catarina.

Eil-ou então de espada desembainhada, frente crestada ao sólmieridiano, como Comandante em Chefe de grande batalha civica que ia começar a se travar, frente a frente, ros dois Estados componentes de nosso territorio regional. E o ataque se desencadea, retilineu, com rapidez desensível, não propriamente contra os alemães ou poloneses mas sim contra os maus estrangeiros, contra certos elementos gentios que se mobilisavam como força desagregadora de nossa unidade e solapadoras das nossas tradições. Sempre, de objetivo em objetivo, e constantemente apoiado pelos interventores daqueles dois Estados, a progressão desse ataque foi-se fazendo sentir dia a dia. E desde então começaram a surgir as primeiras victorias no campo de batalha da regeneração do sentimento civico.

As Capitais dos dois Estados — Paraná e Sta Catarina — e as suas cidades do interior, constituiram-se o imenso lncol verde das mais lindas festas civicas jamais presenciadas nessa parte do territorio regional e que ecoaram pelos recantos da Patria. Civis e militares, formando um unico e solido bloco, irmanados dos mesmos sentimentos patrioticos, no maior entrelaçamento espiritual, vibraram de entusiasmo naqueles memoraveis dias de festa nacional. Era o atestado mais concluyente, de que a Campanha de Nacionalisacao estava sendo compreendida e interpretada por todos. E depois disso, outras victorias se sucederam...

Estamos longe do objetivo a atingir, de objetivo final. A progressão continua. A luta é renhida, constantemente sujeita ás investidas dos inimigos, ás surpresas dos contra-ataques que possam partir, não de frente, mas de lado. Nenhuma parada modificadora de dispositivo geral, houve até agora. O que houve, foi tão somente a substituição do Comandante em Chefe de todas as forças nacionalisadoras do nosso territorio regional. O Exmo Sr. Gen. de Bda. Raimundo Sampaio, que atualmente comanda, com bastante discernimento, patriotismo e habilidade. a 5-a Região Militar, tem a mesma idéa de manobra daquele a quem succedeu. Seus soldados, são os bravos oficiais da 5-a Região Militar, os governos dos dois Estados visinhos, o povo brasileiro, constituido dos que aqui residem e dos que nos assistem de longe; e, finalmente, os bons estrangeiros, sem distincção de patria, que nos honram com a sua presença, pacíficos, sensatos e amigos do Brasil.

Gdzie mają spocząć zwłoki ostatniego króla polskiego?

Niespodziewanie wrócili do Polski zwłoki ostatniego króla, Stanisława Augusta Poniatowskiego, które spoczywały w Leningradzie w kościele św. Katarzyny. Sowiety skazały na zagładę szereg kościołów katolickich, między nimi wspomniany, skutkiem czego trzeba było prochy zabrać z pośpiechem. Dębowa trumna spoczęła w Wotczyń pod Brześciem n/B, rodzinnym miejscu króla. Nie wiadomo jeszcze, czy pozostanie tu na stałe, albo tymczasowo.

Niemia projektu wprowadzenia Wawel prochów nieszczęśliwego ostatniego króla polskiego. Został on obrany monarchą pod przymusem Rosji, koronację odbył nie w Krakowie a w Warszawie, nie umiał obronić swego państwa od rozbiorów i w 1795 zrzekł się piśmiennie korony, składając losy Polski w ręce carycy Katarzyny.

Odzywają się natomiast głosy,

że Stanisław August winien spocząć w Warszawie, która była

przed nim „wielką wsią”, a którą on rozbudował do rozmiarów stolicy. Na miejsce wiecznego spoczynku króla wskazują Łazienki, pałac przezeń zbudowany.

(Skrót wiad. łoń. PAT)

Prymas Hlond kandydatem na papieża?

Warszawa, 11.8. — Po naradzie, jaką miał prymas Polski ks. arcyb. Augustyn Hlond z nuncjuszem papieskim w Warszawie, rozeszły się po mieście pogłoski, jakoby Watykan zamierzał zreformować kolegium kardynalskie, aby depuścić do niego większą liczbę kardynałów obconarodowych, mianowicie z tych krajów, które się odznaczyły szczególniejszym przywiązaniem do kościoła.

Dzienniki donoszą, że jest zeznaczą pewną, iż Watykan podnie się do godności kardyna-

lskiej arcybiskupów z Krakowa, Lwowa i Wilna, przez co liczba kardynałów polskich wzrośnie do pięciu. Obecnie Polska ma 2 kardynałów: prymasa Hlonda i arcyb. Kakowskiego. Hlonda katolickie są wszelako zdania, że informacje te nie wyglądają na to, aby pochodziły z miarodajnego źródła.

Krakowski II. Kur. Codz. przypomina dawniejszą już wiadomość, pochodzącą z Rzymu, jakoby prymas Hlond był kandydatem na tron papieski.

Wielkie manewry Rzeszy Niemieckiej

Cała Europa znajduje się pod silnym wrażeniem, jakie wzbudziła zapowiedź wielkich manewr armii niemieckiej. W miesiącach od sierpnia do listopada siła pogotowia wojennego Niemiec wyrażać się będzie w liczbie blisko 4 i pół miliona zmobilizowanych ludzi. Na cyfrę tę składają się: 1) półtora miliona wojska stałego wraz z rezerwistami, powołanymi na manewry; 2) dwa i pół miliona mili-

cji nazystowskiej, do której mobilizacji nie trzeba osobnego dekretu państwowego; 3) pół miliona robotników, zajętych przy fortyfikowaniu granicy od Francji. Ustąpienie Japonii w obliczu Rosji po zajęciach pod Czangku-feng odbiło się w Rzeszy — jak mówią — jak uczeniem zawodu. Równocześnie Niemcy prowadzą bardzo silną propagandę w sprawie sudeckiej, i to w takim stylu: „W okręgu h-

ściśle niemieckich w Czechosłowacji — powiedzą jedna z rozrutek — miedzą więcej Niemców, niż Duńczyków w Danii, Greków w Grecji. Niemieckie Sudety dorównują obszarem Belgii”.

Ambasador angielski w Paryżu odbył w sprawie manewr niemieckich naradę z francuskim ministrem spraw zagran. Naogół Paryż podobno patrzy spokojniej od Londynu na wypadki za Renem i jest zdania, że chwilowo niema niebezpieczeństwa wybuchu wojny.

Dom na sprzedaż skutkiem wyjazdu, prawie nowy, ma 4 duże pokoje, informacje u właściciela w Kurytybie: Rua D. Izabel, 193 (Alto do Bigorilho, obok kościoła).

29 sierpnia 29 sierpnia
Cine **BROADWAY**
Niezrównane ataki kawalerii, nocne pojedynki na szable i pistolety

Wspaniały film epiczny, wzruszający i bohaterki, osnuty na tle walk o Niepodległość Polski

Marsz Wolności

(A MARCHA DA LIBERDADE)

Artyści Willy Birgel i Wiktor Staal

29 sierpnia w kinie BROADWAY

W Czecho-Słowacji

Lordowi Runcimanowi zbiegł z Gdyni na pokładzie statku „Pilsudski”, wioząc z sobą oryginalną umowę czesko-słowackiej, zawartej podczas wojny światowej w Pittsburgu. Z ich kół pochodzi wiadomość, że w Pradze wzięta górę tzw. „klka Hradczyńska”, która pragnie napuścić krakowi dyktaturę i nie dopuścić do żadnych ustępstw na rzecz mniejszości narodowych. Słowacy są zdecydowani nie ustąpić od swych żądań samorządowych, i w razie nie dojścia do porozumienia z Czechami, przedłożą sprawę trybunałowi międzynarodowemu w Hadze.

Polacy cieszą się przedsięwzięciem krak., aby ze strony Runcimanowi położenie na Śląsku.

Dobre nowiny z RGRS.

Interwentor federalny w stanie Rio Grande do Sul pik. Cordero de Faria wrócił z objazdu do wnętrza stanu i wyniósł jak najlepsze stanowienie z wszystkiego, co widział w tzw. strefie kolonialnej, czyli w municypaliach zasiedlonych przez imigrantów włoskich, niemieckich i polskich.

„Stan Rio Grande — powiedział on po powrocie do Porto Alegre — znacjonalizował się w sposób zupełnie zadawalający; wystarczy powiedzieć, że wszyscy obconarodowcy przyjeźli zadowoleniem dekret rządu federalnego. Wszyscy też tworzą część składową Nowego Ładu i są żywiołem twórczym w dziedzinie postępu gospodarczego”.

Stan RGRS pracuje dziś i kroczy szybko naprzód w atmosferze zaufania i spokoju.

Lekarstwa dla bydła

KUROS Przeciw wszelkim chorobom zakaźnym. Jedyny środek przy zaradzie psycow-racowej (aftosa). Ponosi siły żywotne organizmu zwierzęcia. W ampułkach i fiaskach.

VITOS Zadaje się przez wianie do pyska, przeciw chorobom płucnym (pneumocenteritis) i rozwojeniu u cieląt.

CRESOS Najlepszy środek przeciw robactwu w kiskach, wysoce skoncentrowany. Wyleczenie natychmiastowe.

PLAGOS Maść na rany, która nie tylko zabliznia ranę, ale nie pozwala rozznaczać się robactwu w ranie. Zastępuje jodynę. La ki po 250 gramów.

Przy jakiegokolwiek chorobie zwierzęcia, przyjdź zaraz lub pisz o informacje pod adresem

Laboratorios Raul Lei
Secção de Veterinaria—Rua Monsenhor Celso, 219—Kurytyba

Przyjeżdżając do Kurytyby, zatrzymaj się w

Hotel dos Viajantes

(HOTEL POLSKI)

Rua Ebano Pereira, 44

Nabyty i kompletnie urządzone przez nowego właściciela, Polska, który poleca do usług Szan. Klienteli.

Pokoje frontowe, pięknie i komfortowo urządzone dla rodzin i osób pojedynczych po cenach niższych: 88, 98 i 108 dziennie — miesięcznie od 180\$000. Pokoje nie frontowe: 6 i 7\$ dziennie — miesięcznie od 120\$000. Bez jedzenia 3\$000 — miesięcznie 55\$000. Kuchnia wyborowa, obsługa pierwszorzędną. Auto do dyspozycji.

Dostarcza się marmity od 2\$500. Restauracja otwarta w dzień w noc. Obiady i kolacje 2\$500.

Szan. Kliencie: chcesz być dobrze obsłużony? Odwiedź HOTEL DOS VIAJANTES.

LOTERIA STANU PARANA

W sierpniu
interesujące
ciągnięcia

W każdy poniedziałek
50:000\$000

2630 premij
20\$000 bilet

Kup jeszcze dzisiaj swój bilet

Ważne dla przybywających na krótki czas do Kurytyby

Szyjemy ubrania i sobretudy (jesionki) z własnego jak i klientów towaru podług miary w przeciągu 8 godzin. Zamawiając z rana oddajemy wieczorem tego samego dnia ubranie gotowe pierwszorzędną robotą. Wielki skład kaszmirów, birmów jak ubrań gotowych.

ALFATARIA FABRICA DAS ROUPAS FEITAS
Curytyba—Praça Dr. Generoso Marques, 286
equina Praça Tiadentes Nr. 5.

EROS

OCZEKUJECIE POLSKI
MATERIAŁ FOTOGRAFICZNY
NIEDORÓWNANY W JAKOŚCI

Wyznani Przedstawiciele na Brazylii
SUL BRASPOL
SOCIEDADE COOPERATIVA

Rio Grande do Sul
caixa postal, 246

PORTO ALEGRE
Rua Sigüenza Campos, 1170

PANOWIE ROLNICY!

Dlaczego macie robić próby z niepewnymi produktami, skoro NAWÓZ

Especial

Mączka kostna

Autoclavada

Import bezpośredni

Superfosfat 18-20%, Saletra Chiłijska, Saletra potasu, Cloreo i Siarczan potasu, Siarczan amonu itd. itd.

PARANA

Superfosfat 18-20% w workach plombowanych

Główny Skład **SALETRY CHILIJSKIEJ**

Fabryka nawozów szlucznych **Paraná**

Albano Boutin & Cia
Av. Capanema, 155 — Curytyba
Paraná—Caixa Postal, 332
Telefon 2-2-6

Już dowiódł najlepszej jakości

REDA
ADMIN
Ima Em. Po
(dawniej A
Telefon
Promocja
W Brazylii
W Argentynie
Zagranicą
Płatus
Cena
Za Kuryty

NR 3

Jeśli Stan
dza za gło
amerykański
obecny, Fra
velt, jedna
silniej zarys
widokrzegw
prawdziwym
wyrazieliem
wego Świata
stać przera
kraju i staję
kich krajów
Roosevelta
do Kanady
czce, nadob
Ameryki Pł
ty, charakt
skiej, bratn
tym bratan
velta coś z
Niedarmo A
niech 4 mili
zwęk go „sw
mek pionier
ziemię Wuj
wyzyny, Spa
emigrantów
płynię krew
ków i Szwec
pc przedka
pęd pierws
zależność
anglikański
demokracji.

„Gdy otwi
św. Wawrzy
Kanada, od
będzie stał,
Nie będzie
granicznyc
jącej paszpe
Podróżny w
jedno gość
chodzi, przy
Uniwersyt
gston, nosz
tetu Królów
wi tytuł h
Dziękując z
tyka czołow

W
Ks.

— W mi
Słowacji, w
długoletnim
dnia 16 si
Hlinka, zn
wacki, boje
naroda, wy
czak”. Licz
czynnego z
tylko krótki
i. w 1913-1
„Slovensko
letnich kaja
ny świt wo
Walkę o
jął ks. Hlink
za czasów
skiego ucis
znawali ok
pod zabor
syjskim, to
wiele gorsz
Słowakom
wet z nab
Ks. Hlink
praw święte
ce nieugięty
choć miał
wet biskup
władzę pr
odjęto mu
nabożeństw
wzięcia. E
zapewniał
zy ściągaly

W
jasn